

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

معنی الأديب (ام)

بحث «أم» ۲

جلسه ۱۶

استاد وافی

بحث «أم»:

کلمه ام بر چهار وجه استفاده شده است:

۱. متصله

۲. منقطعه

۳. زائده: یالیت شعری ولا منجی من الهرم * أم هل علی العیش بعد الشیب من ندم؟

۴. تعریف: «لیس من امیر امصیام فی امسفر»

«أم» منقطعه:

معنی اصلی «ام» منقطعه «اضراب» است. در عین حال:

۱. گاهی فقط برای اضراب است:

۲. گاهی متضمن استفهام انکاری: (أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبُنُونَ) یا استفهام طلبی نیز می باشد.

الف: مسبوق به خبر محض: (تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ أَمْ يَقُولُونَ افْتِرَاءً)

ب: مسبوق به همزه غیر استفهامی: (أَلَمْ أَرْجُلُ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْتَطِشُونَ بِهَا) همزه انکاری است.

ج: مسبوق به استفهام با غیر همزه: (هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ)

نکته:

۱. «ام» منقطعه بر مفرد داخل نمی شود.

۲. در آیه کریمه: (قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ) «ام»

می تواند متصله یا منفصله باشد.